

Колку пати досега сме ја спомнувале онаа старата за кучињата кои лаат и карванот кој минува, а сè во контекст на општата резигнација дека јавната критика и дебата по најсуштествените прашања од општествениот живот едноставно не допира до оние горе?! Но, признавам дека никогаш порано не ми паднало на памет дека карванот ќе биде во вид на е-влада (демок, електронска, модерна и подвижна влада).

Сега баш си одговараме: ние, критичарите и аналитичарите, и онака досега не користевме топови хартија за да си ја олесниме душата, туку седиме пред компјутерите и пишуваме колумни, анализи и писма. А и тие, во Владата, сега практично докажуваат во колку виртуелна држава живееме - исто ни се фаќа дали седат во Скопје или во Гевгелија, кога си остануваат недопирливи, глуви и неодговорни. Имаше повици дека Владата треба да ја покаже својата храброст во Кондово, а не да се "вади" на близината на Гевгелија до ЕУ (дел од ЕУ во кој не ви важи ниту шенген визата и каде најтешко докажувате дека сте државјанин на земја-кандидатка, а и дел на ЕУ, кој не ви го признава ниту името). Јас не мислам така... Ако Владата решила да му се доближи на народот и да одржува седници низ разни градови на Републиката, тогаш им советувам на оние армии несреќни стечајци, земјоделци, безработни само да ја следат новата владина стратегија. Нека се "децентрализираат" и тие, ама на умен начин: во секое место во кое Владата ќе прави виртуелна седница, тие да бидат стварни, бројни и гласни. Во Владата велат ова не бил скап потфат, па дури и ќе заштеделе со патувачкиот циркус. Ако е за нив така, ај да видиме како е за нас долу... Изгледа дека и за нас ова е добар начин: наместо да патуваме до Скопје, да ни ги блокираат автобусите, да имаме давачки за патување (од кое обично се враќаме со празни раце и со куп ветувања) - ние сега треба само да ги начекаме... Само се плашам дека карванов некако ќе ги заобиколува турбулентните општини, и ќе оди на сигурно: таму каде што или локалната власт е блиска до централната, или каде што однапред (а кобајаги случајно) ќе се случи предавање на некоја спортска сала или дом на културата.

Да бидеме искрени: пред наши очи, и со наши пари, се одвива голема политичка перфидија токму во предизборието! Токму во моментот кога сите претставници на меѓународната заедница, но и домашни независни институции (тоа неодамна го стори со свој апел и Антикорупциската комисија), повикаа да се престане со практиката на користење државни (буџетски)

Билјана ВАНКОВСКА

“
*Vo vreme na op{ t a
i zmama, ka ` uvawet o
na vist i nat a st anuva
revoluci oneren ~i n*
”

Xorx ORVEL

МОДЕРНО ПАКУ

средства за политичка кампања, Владата најдрско покажува дека тие апели не ја тангираат. Во сите изминати изборни процеси безброј пати е укажувано дека е крајно недолично министри и јавни функционери од владејачката структура да бидат членови на партиски изборен штаб, да користат службени возила, опрема, дури и армии навивачи кои ги придружуваат на патувачкиот циркус. Се случуваше поло-

вина од владините министри, паралелно со вршењето на државната функција, да трчаат по партиските митинзи и да ги организираат своите партиски војници и избирачи. И тогаш укажувавме дека со тоа се прекршуваат одредбите на Копенхагскиот документ на КЕБС (ОБСЕ) според кој државите треба да гарантираат јасна поделба меѓу државата и политичките партии, и особено да не се дозволи спојување

на партиските органи со државните.

Ова што Владата има намера да го прави во наредните месеци (сè до мај, т.е. практично и официјалното почнување на предизборната кампања), не е ништо друго туку најдрско мамење на јавноста. Ако денот по утрото се познава, тогаш што ви навестуваат следниве примери: директор на Царина (по-државен орган, здравје!) е назначен за шеф на изборен штаб на најголемата владејачка партија; Владата се прави наивна, а нас нè прави будали при здрав памет дека шетањето на електронска влада немало никаква врска со предизборната кампања. Освен тоа, имате двајца највисоки членови на партиското раководство на СДСМ, како носители на највисоките функции во службите за разуз-

кolumнистите и во независните интелектуалци, кои често пати се соочени со дилемата дали воопшто има ефект од нивниот доброволен јавен ангажман?! Прашањата за кои коментираме се толку "апла" јасни, што е навредувачки за сечиј интелект да се впушта во некаква високоочена анализа! Каква наука или експертиза бара утврдувањето дека владеенето на правото е девалвирано и дека оние кои се платени да го гарантираат се негови најголеми прекршители? Треба ли топла вода да измислиме за тоа како државичкава да ни станела по-европска и по-демократска? А не е работата ниту во дијагнозата, туку во тоа што треба да следува...

И тука се создава маѓепсаниот круг во кој ние си дијагностицираме и лаеме по

ворени седници, јавните расправи му станаа вистинска реткост, а за одлуките и за нивните образложенија жално е и да се говори! Жал ме фаќа и за државните ревизори - и тие сè повеќе личат на нас, кучињата што лаат. Ке си напишат прецизен извештај во кој еден куп министри (па, дури и сегашниот премиер) ќе се препознаат по своите дејанија - а судска разврска нема! Од суд ќе излетате ако случајно мажот ви лае во јавноста (пишува колумни или учествува во јавни дебати), но не и ако си молчите и се правите дека не гледате зло.

Не знам колку пати досега сум била соочена со аргументите на некои истомисленици дека со лаење светот не се менува, дека треба акција и дека решението е во поставување вистински луѓе на

ВАЊЕ НА СТАРИ ФИНТИ

ПРЕД НАШИ ОЧИ И СО НАШИ ПАРИ СЕ ОДВИВА ГОЛЕМА ПОЛИТИЧКА ПЕРФИДИЈА ТОКМУ ВО ПРЕДИЗБОРИЕТО! КАРВАНОТ И КУЧИЊАТА СЕ МОДЕРНИЗИРАА (СТАНАА ЕЛЕКТРОНСКИ). ВО МОМЕНТОТ "КУЧИЊАТА КОИ ЛААТ" ГИ ИДЕНТИФИКУВАМ ВО КОЛУМНИСТИТЕ И ВО НЕЗАВИСНИТЕ ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ, КОИ ЧЕСТО ПАТИ СЕ СООЧЕНИ СО ДИЛЕМАТА ДАЛИ ВООПШТО ИМА ЕФЕКТ ОД НИВНИОТ ДОБРОВОЛЕН ЈАВЕН АНГАЖМАН?! НИЕ ЛАЕМЕ ЗА БЕЗ ПАРИ, БЕЗ ВЕТУВАЊА ЗА ПРОФИТ ИЛИ ПОЗИЦИИ, НАМ НАРОДОТ НИ ВЕРУВА - И НЕМА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ!

навање. И конечно, како врв на иронијата (или шлаг на тортата), со години се правиме луди дека не гледаме апсурдно мешање на властите: член на Собранието и членка на највисокото раководство на СДСМ му се лични советници на претседателот на Републиката (претседателот на сите граѓани)!? Ако тргнете во подетална анализа на некои закони ќе останете запрепастени со начинот на кој е дерогиран принципот на поделба на власта: не се знае кој донесува одлуки и кој кого надгледува! Најочигледен пример се решенијата на Законот за управување со кризи.

Но, да се вратиме на карванот и на кучињата... Точно дека и карванот и кучињата се модернизирани (станаа електронски), но старата мудрост останува да важи. Ја разбираам бурата во јавноста околу проектот "Фабрика" т.е. инволвирањето новинари од големи медиумски куќи во проект на подобрување на рејтингот на власта. Толку е видлив и апсурден случајот што човек нема сила да коментира и да докажува работи кои се само-евидентни! Новинари кои до половина ден се независни и објективни критичари на власта (а како да не бидат критични кога целава состојба личи на катастрофа?!), а попладне се ПР експерти и советници за јавниот имиџ на електронска влада, каде го има тоа освен во Македонија!? Но, во моментот "кучињата кои лаат" ги идентификувам во

карванот, а оние кои имаат државни инструменти за спречување на ваквите појави мудро си молчат и се прават ненадлежни. И сè си тече по старо... Дури и им правиме услуга со нашето лаење - им го подобруваме демократскиот имиџ многу повеќе отколку платениците од "Фабриката". Ние лаеме за без пари, без ветувања за профит или позиции, нам народот ни верува - и нема конфликт на интереси! Од своја страна, власта секогаш може да покаже низ конкретни примери дека ја почитува слободата на говорот и на мислата, дека интелектуалците можат да лаат до бесвест и дека ни влакно нема да им фали од главата. Дали ова е така не сум баш убедена, бидејќи повремено ви испраќаат добронамерни совети дека можете да претерате, да се причувате, а и ќе слушнете за конкретни примери на колега чија жена изгубила работа (во суд) или чиј брат е обвинет за некакво кривично дело.

Државните органи кои се платени за спроведување и за заштита на уставно-правниот поредок се однесуваат според максимата: не гледам зло, не слушам зло, не говорам за зло! Вреди ли да спомнуваме случај на една креатура која себе си (алтернативно) се нарекува државен обвинител - или најголем будала во државата (негови зборови)? Видете го само однесувањето на онаа несреќа од Уставен суд: или мудро си молчи, или си држи зат-

вистински места. Колку пати досега и сама на студентите и на јавноста сум им ја кажувала мислата на Платон дека цената за нашето неучествување во политиката е во тоа што ќе нè водат луѓе полоши од нас. За волја на вистината, има прекрасни луѓе и во партиите (стари и нови, големи или мали), кои на моите жестоки критики на политиката одговараат со прашање: зарем нема исклучоци? Зарем таа убиствена негативна перцепција за политиката и за политичкото треба во зародиш да ја убие надежта дека нешто може да се смени? Признавам, немам јасен одговор... Во истиот момент кога ќе помислите дека се раѓа нешто ново (макар и со старо и добро познато име и презиме), препознавате стари начини на однесување. Говорите за слободоумност и внатрешна демократија во партијата замираат во првата прилика кога ќе искажете став кој не е во согласност со мислењето на лидерот/лидерката - затоа ќе "заборават" да ве поканат кога ќе организират трибина на тема за која имате различни погледи. Сакаат да се сликаат со вас, но никако не смеете да заблескате и да го засените лидерот/лидерката. Давате совети дека сикофанти и профитери се лепат околу нив, но тие завршуваат со едно "благодарам", а појавата станува редовен дел од внатрешно-партиските куќни и функционирање. Треба ли од куче кое лае да станете бедник и просјак затоа што немате пари да си обезбедите место во централниот совет или на избирачката листа? No, thank you!

Сè додека партиите и државата си прилегаат и се разликуваат само по тоа дали се на власт или во опозиција, сè дотогаш е подобро да се биде куче кое лае, макар и на месечина... Одекот на зборовите не е за потценување - допираат до најневеројатни места: допираат до вашите студенти, без оглед дали имаат индекс или статус на стечајни работници, без оглед дали се таксисти или земјоделци, дали се во Македонија или подалеку од неа. Најнапред беше Зборот...